

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПАДКОВЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 20 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Спадкове право
Викладач (-і)	Зозуляк Ольга Ігорівна, проф., д.ю.н., проф. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 526760
Е-mail викладача	Зозуляк Ольга Ігорівна olha.zozuliak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу/

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є однойменна підгалузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм учасниками спадкових правовідносин.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальна частина спадкового права.
2. Особлива частина спадкового права.

Спадкове право регулює коло суспільних відносин, які виникають в процесі переходу прав та обов'язків від фізичної особи (спадкодавця) до інших осіб (спадкоємців), а також ряд дотичних відносин, що пов'язані із питаннями спадкування.

Основними джерелами цієї галузі виступають Цивільний кодекс України, Закон України «Про нотаріат», Закон України «Про міжнародне приватне право», Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України та ряд інших законів і підзаконних актів.

Застосування спадкового законодавства в умовах ринкової економіки є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи органів нотаріату та всіх інституцій громадянського суспільства. Підготовка юристів – фахівців у сфері спадкового права повинна стати одним з пріоритетних напрямів діяльності держави на сучасному етапі.

Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у сфері спадкування в рамках сучасного спадкового права.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Спадкове право» є формування у здобувачів мислення категоріями приватного права, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів у процесі спадкування.

Основними цілями вивчення дисципліни «Спадкове право» є набуття здобувачами знань та розуміння змісту норм спадкового законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації цивільної правосуб'єктності учасників спадкових правовідносин, правильного застосування норм спадкового законодавства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 2 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 3 - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 6 - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

СК 7 - здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів щонайменше таких галузей права як конституційне право, адміністративне право, адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінально-процесуальне право;

СК 13 - здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;

СК 14 - здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів відповідно до вимог професійної етики. належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;

СК 15 - здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування;

СК 16 - здатність до логічного критичного і системного аналізу документів розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми та демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного встановлення певних обставин.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами професійної діяльності.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
8	081 Право	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль I. Загальна частина

Тема № 1. Спадкове право як окремий інститут цивільного права.	1	2	5
Тема № 2. Загальна характеристика видів спадкування.	1	2	5
Тема № 3. Спадкування за заповітом. Виконання заповіту	2	2	10

Тема № 4. Спадкування за законом.	2	2	10
Змістовий модуль II. Особлива частина			
Тема № 5. Спадкування окремих видів майна.	2	2	10
Тема № 6. Правове регулювання відкриття спадщини.	1	2	5
Тема № 7. Правове регулювання прийняття спадщини. Оформлення спадкових прав.	1	2	5
Тема № 8. Загальна характеристика спадкового договору.	1	2	5
Тема № 9. Охорона спадкового майна.	1	2	5
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті, яка охоплює усі питання навчальної дисципліни, що опрацьовувались на семінарських заняттях.</p> <p>На контрольну виноситься 2 описових завдання, які оцінюються у 16 балів кожне та коротке запитання, яке оцінюється у 8 бали. Максимальний бал за контрольну складає 50.</p> <p>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань з навчальної дисципліни знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри.</p> <p>https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/</p>		
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.6.1, 4.6.2, 5.1.1.3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному</p>		

	інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються розділом 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – залік.</p> <p>Здобувачу, який виконав усі види робіт, передбачені Силабусом та Робочою програмою навчальної дисципліни і набрав не менше 50 балів – залік виставляється за результатами семестрового (поточного) контролю.</p> <p>Якщо здобувач за результатами семестрового (поточного) контролю набрав менше 50 балів, то він виконує письмову залікову роботу.</p> <p>Залік проводиться у письмовій формі та передбачає виконання письмової роботи на предмет з'ясування опанування студентом змісту навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає три теоретичні питання, які оцінюються у 20 балів кожне та задачу, яка оцінюється у 40 балів. Максимальний бал – 100 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами освіти однієї обов'язкової та декількох додаткових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для самостійної роботи URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL:

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-за-попобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Лекційні заняття проводяться з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 01.11.2022 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій. за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.; ЕКУС. 2021. 448 с.
2. Спадкове право: Нотаріат. Адвокатура. Суд : наук.-практ. посіб.. С. Я. Фурса, Є. І. Фурса, О. М. Клименко та ін.; за заг. ред. С. Я. Фурси. Київ : Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007. 1216 с.
3. Спадкове право України. Кухарев О. Є. підручник. Київ: Алерта, 2020. 362 с
4. Заїка Ю.О. Становлення і розвиток спадкового права в Україні: Монографія. К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2004.
5. Дякович М. М. Хрестоматія нотаріального права. К. Істина, 2017.
6. Кухарев О. Є. Спадкове право України: підручник. Київ : Алерта, 2020. 362 с
7. Кухарев, О. Є. Диспозитивність в спадковому праві: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / О. Є. Кухарев; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 534 с.
8. Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій. за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.; ЕКУС. 2022. 640.
9. Спадкове право : крізь призму судової практики ; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.; ЕКУС. 2021.
10. Михайлів М. О. Правове регулювання відносин спадкування в міжнародному приватному праві: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 520 с

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів міститься в навчально-методичних посібниках:

Зозуляк О. І. Спадкове право України: методичні вказівки і завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2022. 43 с.

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Зозуляк О. І. Спадкове право України: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2022. 38 с.

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач: Ольга ЗОЗУЛЯК,
професор кафедри цивільного права